

**UCHWAŁA NR XXVI/151/2021**  
**RADY GMINY GOŚCIERADÓW**  
z dnia 15 kwietnia 2021 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz  
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gościeradów na lata 2021 – 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. tj. z 2020r. poz. 713 z późn. zm) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. tj. z 2020 poz. 218 z późn. zm.) Rada Gminy Gościeradów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gościeradów na lata 2021-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gościeradów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady  
Gminy Gościeradów  
*Krzysztof Galant*



*Załącznik  
do Uchwały Nr XXVI/151/2021  
Rady Gminy Gościeradów  
z dnia 15 kwietnia 2021 roku*

**PROGRAM  
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY  
W RODZINIE  
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY  
W RODZINIE  
W GMINIE GOŚCIERADÓW  
NA LATA 2021-2025**

**GOŚCIERADÓW 2021 R**

## SPIS TREŚCI

|                                                                                        |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Wprowadzenie.....                                                                      | 2  |
| I. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie – podstawowe pojęcia i definicje ..... | 3  |
| II. Diagnoza problemu przemocy w rodzinach na terenie Gminy Gościeradów.....           | 5  |
| III. Założenia programowe i kierunki planowanych działań.....                          | 13 |
| IV. Cele, zadania i wskaźniki realizacji programu.....                                 | 14 |
| V. Opis realizacji programu.....                                                       | 17 |
| VI. Metody i techniki realizacji programu .....                                        | 19 |
| VII. Budżet programu .....                                                             | 21 |
| VIII. Monitorowanie i ewaluacja programu.....                                          | 21 |
| Podsumowanie .....                                                                     | 22 |
| Bibliografia.....                                                                      | 22 |
| HARMONOGRAM WDRAŻANIA.....                                                             | 23 |

## Wprowadzenie

Jeszcze do niedawna powszechnie uważano, że przemoc domowa występuje rzadko i wyłącznie w rodzinach patologicznych, a agresję pomiędzy członkami rodziny uważano za jedną z wielu normalnych form zachowania społecznego. Przemoc stosowana przez osobę dorosłą wobec bliskich, w tym i dzieci, postrzegana była jako akceptowany sposób sprawowania nad nimi władzy i kontroli.

W Polsce zjawisko przemocy w rodzinie jako problem społeczny zaczęto traktować dopiero w latach 90-tych. Od tego czasu podejmowano wiele różnych inicjatyw na rzecz ochrony ofiar na poziomie centralnym i wojewódzkim. Podjęto też badania nad skutecznością ochrony osób doświadczających przemocy od bliskich, które pokazały, że aby problem rozwiązać, należy przede wszystkim położyć nacisk na działania zlokalizowane najbliżej osób doświadczających przemocy czyli w miejscu ich zamieszkania lub pobytu, słowem w gminie. Niniejszy program jest planem wprowadzenia lokalnych rozwiązań, nakierowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz minimalizowanie skutków przemocy jeśli taka pojawi się w rodzinie.

Główną istotą programu jest zdiagnozowanie skali problemu przemocy w rodzinach na terenie Gminy Gościeradów, określenie celów w zakresie ograniczenia problemu lub zminimalizowania jego skutków oraz wdrożenie działań zmierzających do zapewnienia poczucia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy. Jeden z kierunków działań planowanych w ramach programu to poprawa skuteczności wsparcia udzielanego osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Inny to wdrożenie procedur interwencyjnych wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy oraz uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy przemocy w rodzinie i jej skutki.

Program adresowany jest zarówno do osób doświadczających przemocy, jak i osób stosujących przemoc oraz szeroko rozumianej społeczności lokalnej.

Program składa się z kilku części. W części opisowej programu przedstawiono charakterystykę zjawiska przemocy domowej, wyjaśniono podstawowe pojęcia oraz schemat funkcjonowania ofiary i sprawcy przemocy. Kolejną część stanowi diagnoza społeczna problemu przemocy w rodzinach na terenie Gminy Gościeradów. W dalszej części określono założenia programu z uwzględnieniem faktu, że przemoc jako problem społeczny jest obecna w życiu społeczności, a następnie - w odniesieniu do przeprowadzonej diagnozy problemu - zdefiniowano cele i działania, które zaplanowano w ramach programu. Program zawiera też opis sposobu wdrożenia tych działań oraz ich monitorowania i ewaluacji, opis sposobu finansowania działań programowych a także harmonogram ich wdrażania.

Program obejmuje pięcioletnią perspektywę czasową rozpoczynającą się od 2021 roku a kończącą się na 2025 roku. Taki okres czasu pozwoli wdrożyć najważniejsze działania związane z bezpieczeństwem i ochroną osób doświadczających przemocy oraz podjąć próbę wypracowania skutecznego systemu oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program jest nawiązaniem do założeń Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 przyjętego uchwałą Nr XXV/361/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 grudnia 2016 r. Program jest też spójny z założeniami

i celami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjętego uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. (Monitor Polski z dnia 9 czerwca 2014 r. poz. 445). Z uwagi na fakt, że wspomniane wyżej dokumenty zostały już wdrożone a 2021 rok będzie okresem wprowadzania nowych dokumentów programowych na poziomie kraju i województwa Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gościeradów może być w trakcie jego realizacji dostosowany do nowych założeń w obszarze ochrony osób doświadczających przemocy oraz działań wobec osób stosujących przemoc. Jeśli nowe koncepcje będą wskazywały konieczność weryfikacji planowanych w programie działań i wprowadzenia istotnych zmian, to zostaną one wprowadzone w trybie przyjętym dla uchwalenia niniejszego programu.

## **I. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie – podstawowe pojęcia i definicje**

Dom rodzinny postrzegany jest jako środowisko, w którym człowiek czuje się bezpiecznie. Dla wielu ludzi dom rodzinny jest jednak miejscem, w którym doznaje się krzywd i cierpienia, upokorzenia i bólu od najbliższych członków rodziny.

Rodzina, która nie sprzyja zaspokojeniu podstawowych potrzeb jej członków, zwłaszcza potrzeby bezpieczeństwa nie może być traktowana jako właściwe środowisko do życia i rozwoju, stąd niezwykle istotna jest kwestia podejmowania interwencji we wszystkich przypadkach dysfunkcji w rodzinie, zwłaszcza w przypadku przemocy.

Przemocy w rodzinie definiowana jest na wiele sposobów. Wszystkie jednak podkreślają, że jest to działanie zamierzone, intencjonalne, świadome, z wyraźną przewagą sił ze strony agresora. Intencją działania jest wyrządzenie komuś krzywdy, narzucenie mu władzy, dokonanie bezprawnych czynów, godzenie w czyjąś osobistą wolność, naruszenie praw i dóbr osobistych wywołujących cierpienie i szkody. Takie działania skierowane przeciwko członkom rodziny wykraczają poza społeczne normy i zasady relacji międzyludzkich.

Na podstawie treści zapisu zawartego w art. 2 pkt. 2 ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc w rodzinie rozumiana jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (członków rodziny, czyli osób najbliższych), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Prowadzona przez wiele lat systematyczna diagnostyka przemocy pozwala stwierdzić, że przemoc:

- jest procesem, przebiega według określonego schematu i raczej nie pojawia się znikąd,
- ma tendencje do powtarzania się i rzadko jest jednorazowym epizodem,

- toczy się w wymiarze dominacji i uległości, gdyż osoba stosująca przemoc (potocznie zwana sprawcą) dąży do uzyskania totalnej dominacji nad osobą doznającą przemocy (potocznie zwaną ofiarą),
- nie jest zjawiskiem niezależnym od udziału człowieka, co oznacza, iż jest on zdolny do radzenia sobie ze złością, która czyni go sprawcą („nie mogę, to jest silniejsze ode mnie”) przemoc jako zachowanie używane przez sprawców jest maską dla „nie chcę”,
- odpowiedzialność zawsze jest po stronie sprawcy, niezależnie od tego co zrobiła ofiara,
- przejawia się w różnych formach.

Znawcy tematyki, między innymi J.Mellibruda definiują przemoc interpersonalną jako „intencjonalne zachowanie naruszające wszelkie prawa i dobra osobiste jednostki, w sposób uniemożliwiający jej obronę i powodujące szkody psychiczne, fizyczne, symboliczne i materialne.” Ważnym kryterium w tej definicji jest dysproporcja sił, która odróżnia zjawisko przemocy od konfliktu czy agresji.

Na przemoc w rodzinie można spojrzeć w czterech perspektywach: prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej. W perspektywie prawnej przemoc jest przestępstwem, karanym pozbawieniem wolności na podstawie art. 207 kodeksu karnego, dotyczącego znęcania się fizycznego lub moralnego nad członkiem rodziny. W kwestii moralnej przemoc to krzywdzenie słabszego, a sprawca powinien być potępiany za swoje czyny przez społeczeństwo. Perspektywa psychologiczna zwraca uwagę na cierpienie i bezradność ofiary, odsłania wszystkie mechanizmy sterujące przemocą i relacje między sprawcą a ofiarą. Perspektywa społeczna zwraca uwagę głównie na koszty jakie wywołuje przemoc, ale też na obyczaje i postawy społeczeństwa, które często usprawiedliwiają przemoc.

Pomimo wielu lat prowadzenia różnorodnych badań statystycznych trudno jest dokładnie oszacować rozmiary przemocy domowej. Mimo wielu działań interwencyjnych nie wszystkie przypadki przemocy daje się zidentyfikować. Wiele osób doznających przemocy nie ujawnia tego, co się dzieje w ich domach, dlatego edukacja i przeciwdziałanie przemocy zajmują tak ważne miejsce w obszarze wsparcia społecznego.

Wspieranie osób doświadczających przemocy znalazło swoje odzwierciedlenie w wieku publikacjach oraz aktach prawnych. W ustawodawstwie polskim kwestie te określają między innymi przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w rozdziale drugim „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela” oraz przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które dokładnie wskazują poziomy oddziaływania, szczegółowe zadania poszczególnych podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz sposoby realizacji tych zadań. Jednym z wielu zadań jest wdrożenie programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy, co czyni zasadnym opracowanie i wprowadzenie w życie zapisów niniejszego dokumentu.

## II. Diagnoza problemu przemocy w rodzinach na terenie Gminy Gościeradów

Przemoc jako problem społeczny na terenie Gminy Gościeradów widoczna była od wielu lat w statystykach odzwierciedlających interwencje Policji oraz działania Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzone na rzecz osób doświadczających przemocy. Badania statystyczne problemu przemocy wykonano też na potrzeby opracowywania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025

Szczegółowa diagnoza problemu przemocy w rodzinach została zapoczątkowana podczas opracowania „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gościeradów na lata 2016 – 2020”. Potwierdzeniem, że problem jest obecny na terenie Gminy Gościeradów jest aktualny materiał jakim dysponuje Ośrodek Pomocy Społecznej - jednostka zajmująca się koordynacją działań gminy w zakresie rozwiązywania problemów osób i rodzin mieszkających na terenie Gminy. Wśród problemów występujących na terenie Gminy przemoc w rodzinie zajmuje 9 miejsce, co ilustruje zamieszczone poniżej zestawienie.

Tabela 1. Zestawienie najczęściej występujących problemów społecznych w Gminie Gościeradów w 2020 roku

| Lp. | Problem społeczny widoczny przez pryzmat działań Ośrodka Pomocy Społecznej | Liczba rodzin dotkniętych problemem (wg. stanu na dzień 30 grudnia 2020r.) |
|-----|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| 1   | ubóstwo                                                                    | 154                                                                        |
| 2   | sieroctwo                                                                  | 0                                                                          |
| 3   | bezdomność                                                                 | 2                                                                          |
| 4   | potrzeba ochrony macierzyństwa                                             | 38                                                                         |
| 5   | bezrobocie                                                                 | 133                                                                        |
| 6   | długotrwała choroba                                                        | 148                                                                        |
| 7   | niepełnosprawność                                                          | 98                                                                         |
| 8   | bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych                            | 33                                                                         |
| 9   | przemoc                                                                    | 1                                                                          |
| 10  | alkoholizm                                                                 | 2                                                                          |
| 11  | narkomania                                                                 | 1                                                                          |

*Źródło: Sprawozdanie MPiPS-03 z działalności OPS za rok 2020r – Dział IV.*

W działaniach OPS najbardziej widoczne i odczuwalne są problemy:

- bezrobocia,
- uzależnienia (w tym: alkoholizmu i narkomanii),
- niepełnosprawności,
- problemy zdrowotne.



Problem uzależnień nie został powiązany z przemocą w rodzinie, bowiem problem uzależnienia był prawdopodobnie bardziej widoczny i odczuwalny przez osoby potrzebujące, niż przemoc, która ma miejsce w czterech ścianach.

Analiza statystyczna prezentowanych wcześniej wyników pozwoliła stwierdzić jednoznacznie, że problem przemocy jest w świadomości i odczuciach mieszkańców i należy podjąć wszelkie starania aby diagnozować go jeszcze dokładniej.

Problem przemocy poddano więc analizie przez pryzmat działań Zespołu Interdyscyplinarnego, którego celem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w Gminie Gościeradów powołanego Zarządzeniem Nr 29/2019 Wójta Gminy Gościeradów z dnia 26 kwietnia 2019 roku. Prace Zespołu polegają między innymi na prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty”, w wyniku której podejmowane są działania interwencyjne, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie. Liczbę spraw prowadzonych w latach 2016-2020 w ramach procedury „Niebieskie Karty” można uznać jako jeden z najbardziej wiarygodnych wskaźników zjawiska przemocy w rodzinie, możliwy do zaobserwowania z zastosowaniem dostępnych metod i technik badawczych.

**Tabela 2. Liczba spraw zgłoszonych w ramach procedury „Niebieskie Karty” w latach 2016-2020 przez podmioty uprawnione na terenie Gminy Gościeradów**

| <b>Liczba zgłoszonych<br/>spraw w ramach<br/>procedury<br/>„Niebieskie Karty”</b> | <b>Rok</b>  |             |             |             |             |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
|                                                                                   | <b>2016</b> | <b>2017</b> | <b>2018</b> | <b>2019</b> | <b>2020</b> |
| OPS                                                                               | 0           | 2           | 1           | 2           | 2           |
| Policja                                                                           | 11          | 18          | 27          | 30          | 10          |
| Oświata                                                                           |             | 0           | 0           | 0           | 0           |
| Ochrona zdrowia                                                                   | 0           | 0           | 0           | 0           | 0           |
| GKRPA                                                                             | 0           | 0           | 0           | 0           | 0           |
| OIK                                                                               | 0           | 0           | 0           | 0           | 0           |
| <b>Razem</b>                                                                      | <b>11</b>   | <b>20</b>   | <b>28</b>   | <b>32</b>   | <b>12</b>   |

*Źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentacji ZI*

Na przestrzeni analizowanego okresu widoczny jest wzrost liczby spraw zgłoszonych w ramach procedury „Niebieskie Karty” co potwierdza, że przemoc jest obecna w życiu rodzin na terenie Gminy. Procedura najczęściej podejmowana jest na skutek interwencji Policji, co dodatkowo utwierdza w przekonaniu, że przemoc jest problemem bardzo trudnym

dla osób jej doświadczających, skoro decydują się wzywać policję dla zapewnienia sobie i członkom swoich rodzin bezpieczeństwa.

Przemoc jest problemem coraz większej liczby rodzin, mieszkających na terenie Gminy Gościeradów. Wprawdzie trudno w tej kwestii o rzetelne statystyki, bowiem nie ma możliwości prowadzenia dokładnych badań tego problemu w inny sposób, niż przez analizę zgłoszonych przypadków przemocy, ale na podstawie działań prowadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty” można stwierdzić, że problem ten narasta. Z relacji członków Grup Roboczych ZI powoływanych do pracy z osobami doświadczającymi przemocy wynika, że przemocy doświadczają także dzieci wychowujące się rodzinach, a sprawcami choć nie bezpośrednio są ich rodzice. Obserwuje się też przypadki, gdy dzieci stosują przemoc wobec własnych rodziców.

Przebieg działań prowadzonych na rzecz osób i rodzin w problemem przemocy poddano analizie przez pryzmat procedury „Niebieskie Karty”, co pokazują zamieszczone poniżej zestawienia. Pierwsze z nich prezentuje liczby zakończonych postępowań w związku z ustaniem przemocy, kolejne zestawienie prezentują liczby postępowań kierowanych do sądów oraz sankcje stosowane wobec osób stosujących przemoc. W dalszej części zamieszczono zestawienie prezentujące liczby osób objętych specjalistycznym wsparciem z powodu problemu przemocy.

**Tabela 3. Liczba zakończonych spraw/postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.**

| <b>Rok</b> | <b>Liczba zakończonych postępowań prowadzonych w ramach procedury NK</b> | <b>Liczba NK zakończonych na skutek ustania przemocy w rodzinie i realizacji planu wsparcia osób doświadczających przemocy</b> | <b>Liczba postępowań zakończonych z braku zasadności podejmowania działań w ramach procedury NK na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2</b> | <b>Liczba postępowań zakończonych z braku zasadności podejmowania działań w ramach procedury NK na podstawie § 16 ust. 1 pkt 5</b> |
|------------|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2016       | 10                                                                       | 7                                                                                                                              | 3                                                                                                                                  | 0                                                                                                                                  |
| 2017       | 19                                                                       | 17                                                                                                                             | 2                                                                                                                                  | 0                                                                                                                                  |
| 2018       | 25                                                                       | 19                                                                                                                             | 6                                                                                                                                  | 0                                                                                                                                  |
| 2019       | 30                                                                       | 27                                                                                                                             | 3                                                                                                                                  | 0                                                                                                                                  |
| 2020       | 25                                                                       | 23                                                                                                                             | 2                                                                                                                                  | 0                                                                                                                                  |

*Źródło: Opracowane własne na podstawie dokumentacji ZI*

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzone przy zastosowaniu procedury „Niebieskie Karty” polegają między innymi na dokładnym diagnozowaniu problemu i podjęciu stosownych kroków w celu zapewnienia bezpieczeństwa rodzinie, zaprzestania stosowania przemocy oraz ukarania osób winnych. W tym obszarze podejmowana jest także

współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem. Stan spraw kierowanych do tych instytucji prezentuje poniższe zestawienie.

**Tabela 4 Liczba spraw kierowanych do sądu w związku z podejrzeniem stosowania przemocy**

| <b>Rok</b> | <b>Liczba spraw skierowanych do sądu z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa dziecka w rodzinie.</b> | <b>Liczba spraw skierowanych do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do przymusowego leczenia odwykowego z uwagi na towarzyszący przemoc problem uzależnienia od alkoholu</b> |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2016       | 2                                                                                                                                                | 6                                                                                                                                                                        |
| 2017       | 3                                                                                                                                                | 7                                                                                                                                                                        |
| 2018       | 1                                                                                                                                                | 15                                                                                                                                                                       |
| 2019       | 2                                                                                                                                                | 19                                                                                                                                                                       |
| 2020       | 0                                                                                                                                                | 4                                                                                                                                                                        |

*Źródło: Opracowane własne na podstawie dokumentacji ZI*

Jak widać na podstawie tej statystyki każdego kierowane są wnioski o wgląd w sytuację rodziny w związku z przemocą, której ofiarami lub świadkami są dzieci oraz wnioski o podjęcie działań wobec osób stosujących przemoc uzależnionych bądź podejrzewanych o uzależnienie do alkoholu. Są to działania niezbędne w zakresie ochrony osób doświadczających przemocy, bowiem priorytetem w tej sytuacji jest bezpieczeństwo i zapewnienie zwłaszcza dzieciom warunków do prawidłowego rozwoju.

Prace Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy opierają się głównie na zapewnieniu wsparcia i ochrony osobom doświadczającym przemocy, czemu sprzyja również zastosowanie sankcji wobec osób stosujących przemoc. Przedstawione w dalszej części tekstu zestawienie pokazuje ten proces w liczbach. Analiza zamieszczonych wartości pokazuje, że każdego roku wzrasta liczba wszczętych postępowań przygotowawczych z udziałem policji i prokuratury, co z jednej strony jest oznaką zapewnienia ochrony osobom doświadczającym przemocy, coraz bardziej odpowiedzialnego podejścia do zwalczania zjawiska przemocy z drugiej zaś coraz bardziej skutecznym środkiem zwalczania problemu przemocy. Działania te są także odzwierciedleniem coraz lepszej współpracy podmiotów zajmujących się wsparciem i ochroną osób doświadczających przemocy w tym członków Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Prokuratury i Sądu.

**Tabela 5 Sankcje wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie**

| <b>Rok</b> | <b>Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych z udziałem Policji/Prokuratury wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy</b> | <b>Liczba rodzin objętych dozorem kuratora z uwagi na zaniedbania wobec dzieci (traktowane jako przemoc)</b> | <b>Liczba umorzonych postępowań lub odmów o wszczęcie dochodzenia</b> | <b>Liczba osób skazanych wyrokiem sądu za przestępstwo przemocy</b> | <b>Liczba postępowań w sprawie skazania za przestępstwo przemocy w toku</b> |
|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| 2016       | 3                                                                                                                                   | 7                                                                                                            | 0                                                                     | 3                                                                   | 0                                                                           |
| 2017       | 3                                                                                                                                   | 4                                                                                                            | 0                                                                     | 2                                                                   | 0                                                                           |
| 2018       | 8                                                                                                                                   | 12                                                                                                           | 1                                                                     | 6                                                                   | 2                                                                           |
| 2019       | 13                                                                                                                                  | 12                                                                                                           | 1                                                                     | 10                                                                  | 0                                                                           |
| 2020       | 8                                                                                                                                   | 9                                                                                                            | 2                                                                     | 3                                                                   | 0                                                                           |

*Źródło: Opracowane własne na podstawie dokumentacji ZI*

Oprócz działań mających na celu zastosowanie sankcji wobec osób doświadczających przemocy oraz jej sprawców stosowane są także działania terapeutyczne i wspierające w kryzysach dla osób doświadczających przemocy oraz działania korygujące zachowania sprawców.

**Tabela 6 Działania wspierające wobec osób i rodzin z problemem przemocy**

| <b>Rok</b> | <b>Liczba osób doświadczających przemocy skierowanych na terapię psychologiczną</b> | <b>Liczba osób stosujących przemoc skierowanych na terapię i działania korekcyjne</b> |
|------------|-------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| 2016       | 2                                                                                   | 3                                                                                     |
| 2017       | 6                                                                                   | 0                                                                                     |
| 2018       | 10                                                                                  | 5                                                                                     |
| 2019       | 7                                                                                   | 6                                                                                     |
| 2020       | 16                                                                                  | 4                                                                                     |

*Źródło: Opracowane własne na podstawie dokumentacji ZI*

Jak widać w prezentowanych zestawieniach, w latach 2016-2020 coraz więcej osób zostaje objętych różnego rodzaju wsparciem specjalistycznym, po to aby skuteczniej radzić sobie z problemem przemocy.

Analizując przedstawione dane statystyczne można stwierdzić, że zjawisko przemocy ma pewną tendencję wzrostową (patrz tabela 2 wzrost liczby założonych formularzy „Niebieskie Karty” z 11 w 2016 do 32 w roku 2019). To może oznaczać, że przemoc w rodzinach nasila się albo, że jest coraz bardziej skutecznie rozpoznawana.

Kompleksowe zbadanie problemu przemocy w rodzinach wymaga dalszych działań członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz innych instytucji, zarówno na podstawie analiz statystyki procedury „Niebieskie Karty” jak i innych metod, które pomogą opisać wieloaspektowo wymiar problemu przemocy.

Jak pokazuje obecna analiza, problem przemocy w rodzinie występuje na terenie Gminy Gościeradów od wielu lat. Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy oraz liczba osób doświadczających przemocy wskazuje tendencję wzrostową.

Zestawienia pokazują też działania skierowane do sprawców przemocy, choć liczba tych przypadków w stosunku do wszystkich prowadzonych Niebieskich Kart jest jeszcze niewspółmierna, co może świadczyć o trudnościach prowadzenia postępowań przygotowawczych prowadzonych wobec osób winnych przemocy. Przedstawione dane nie odzwierciedlają rzeczywistej skali tego problemu. Można tu wysnuć wniosek, że jest to także problem mentalny mieszkańców, bowiem stosowanie przemocy często identyfikuje się z mitem, że „przemoc domowa to sprawa prywatna”, co powoduje, że zgłoszenia przypadków przemocy nie są jeszcze tak oczywiste. Nie wszyscy są świadomi faktu, że przemoc to nie jest tylko osobisty problem, tylko przestępstwo ścigane z urzędu (art. 207 k.k.) a przemoc nie zatrzymana prowadzi do eskalacji i jest poważnym zagrożeniem dla zdrowia a nawet życia.

Na terenie Gminy Gościeradów przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami, brakiem zatrudnienia i zarobkowania. Z obserwacji pracowników socjalnych OPS oraz członków ZI wynika, że przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Analiza działań podejmowanych na rzecz osób doświadczających przemocy wskazuje, że poziom skuteczności gminnego systemu wspierania osób doświadczających przemocy jest coraz lepszy, coraz bardziej skuteczny, czego dowodem jest liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” oraz pozytywne opinie osób wspieranych w ramach tej procedury.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest nie tylko podejmowanie interwencji w sprawach przemocy w rodzinach, ale też projektowanie działań profilaktycznych zmierzających do ograniczenia skutków przemocy, adresowanych do społeczności lokalnej. Do niedawna uważano, że przemoc domowa występuje rzadko i wyłącznie w rodzinach patologicznych, a agresję pomiędzy członkami rodziny uważano za jedną wielu normalnych form zachowania w codziennym życiu. Obecnie wiadomo, że przemoc może mieć miejsce w różnych środowiskach, nie tylko wśród osób i rodzin najuboższych, ale też rodzinach o wysokim statusie społecznym, zamożnych i uważanych przez środowisko za rodziny funkcjonujące prawidłowo. W programie przeciwdziałania przemocy powinna być zatem zaplanowana permanentna diagnoza społeczna, pokazująca rzeczywisty rozmiar tego problemu na obszarze Gminy Gościeradów.

Trudności diagnostyczne powoduje fakt, że przemoc jako problem rzadko wychodzi poza próg domu. Osoby będące ofiarami przemocy niechętnie szukają pomocy wśród bliskich osób czy instytucji.

Najczęstsze powody takiego zachowania to:

- a) lęk przed zemstą ze strony partnera,
- b) uczucie wstydu i upokorzenia, obawa przed opinią otoczenia,

- c) poczucie winy osoby doświadczającej przemocy,
- d) niska samoocena osoby doświadczającej przemocy,
- e) zależność finansowa od partnera, który często jest jedynym żywicielem rodziny,
- f) brak wiary we własne siły,
- g) brak odwagi, przed samodzielnym utrzymaniem siebie i dzieci,
- h) złudzenie, że przemoc była incydentalna, a sam partner zmieni się na lepsze,
- i) uznanie przemocy za wewnętrzny problem rodziny,
- j) utrata wiary w jakakolwiek pomoc,
- k) porażki w poszukiwaniu pomocy,
- l) utrzymanie toksycznego związku kosztem cierpienia, ze względu na wartości religijne lub tradycje kulturowe.

Diagnoza to nie tylko rozpoznawanie sytuacji, ale także pierwszy etap dostarczania wsparcia, wzmocnienia, wprowadzenia zmian. W pracy w rodziną diagnozą powinien być objęty nie tylko sam jej obiekt (cała rodzina), ale także jego środowisko społeczne i szeroko rozumiane otoczenie.

Ponadto należy pokreślić, że ofiarami przemocy są często dzieci, które nie potrafią same poprosić o pomoc, co jeszcze bardziej utrudnia dokładne rozpoznanie problemu i przygotowanie stosownej oferty wsparcia dla osób doświadczających przemocy. Dzieci rozwijając się w atmosferze przemocy często przyjmują negatywne wzorce zachowań i niejednokrotnie zostają sprawcami przemocy w rodzinie jako dorośli. To zagrożenie powoduje konieczność jak najszybszego reagowania na przemoc oraz odizolowanie osób doświadczających przemocy od sprawców.

Dzięki dobrej diagnozie i opartej na niej ofercie wsparcia problem przemocy może zostać ograniczony do minimum, a osoby jej doświadczające mogą poczuć się bezpieczne. Diagnoza powinna pokazać faktyczną skalę problemu oraz realne potrzeby, które stoją przed władzą lokalną, służbami oraz instytucjami zajmującymi się polityką społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także przed społecznością lokalną Gminy Gościeradów. Sporządzenie dokładnej i wartościowej diagnozy staje się więc wyzwaniem dla obecnego programu.

Istotnym obszarem programu powinna być też szeroko rozumiana działalność profilaktyczna, aby nie dopuścić do rozprzestrzeniania się zjawiska przemocy i ochronić przez przemocą potencjalne ofiary.

Uzupełnienie diagnozy problemu przemocy może stanowić też dokonana analiza SWOT sytuacji społecznej w kontekście problemu przemocy oraz analiza potencjału jakim dysponuje Gmina a celu minimalizowania skutków tego problemu.

Analizę SWOT wykonano metodą zogniskowanego wywiadu grupowego. Ekspertami uczestniczącymi w jej opracowaniu zostali członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Gościeradowie, w tym asystenci rodzin, pracujący w rodzinach gdzie pojawia się zagrożenie przemocą wobec dzieci w różnych jej formach. Wynika analizy zamieszczono w dalszej części opracowania.

**Analiza SWOT**  
**sytuacji społecznej na terenie Gminy Gościeradów w kontekście przeciwdziałania**  
**przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.**

| <b>Mocne strony</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Słabe strony</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie przemocy w rodzinie.</li> <li>2. Dobra współpraca służb i instytucji w ramach ZI.</li> <li>3. Realizowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz programów i projektów wspomagających służby w rozwiązywaniu problemów środowiska.</li> <li>4. Dostęp do bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego na poziomie Gminy poprzez wdrażanie projektów umożliwiających zatrudnienia specjalistów.</li> <li>5. Profesjonalna kadra służb pomocowych oraz pozostałych podmiotów działających na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (posiadane specjalizacje w zakresie pracy z ofiarami przemocy, świadomość problemu, oraz zaangażowanie w udzielanie pomocy).</li> <li>6. Gotowość do poszerzania wiedzy oraz podnoszenia kwalifikacji pracowników służb, instytucji, podmiotów stykających się z problemem przemocy w rodzinie.</li> </ol> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Problemy mentalne środowiska, wstyd przed ujawnianiem przemocy.</li> <li>2. Mało rozwinięta sieć placówek udzielających długookresowego schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.</li> <li>3. Niedostateczna wiedza społeczności lokalnej o kompetencjach poszczególnych służb i ich zapleczu.</li> <li>4. Brak dostępu do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.</li> <li>5. Problemy mieszkaniowe uniemożliwiające skuteczne odizolowanie sprawcy przemocy.</li> <li>6. Zbyt długi tryb postępowania karnego za znęcanie się nad rodziną.</li> <li>7. Niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów (zawieszania kar).</li> </ol> |
| <b>Szanse</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Zagrożenia</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Akceptacja społeczna dla działań instytucji związanych z przeciwdziałaniem przemocy.</li> <li>2. Ustawowe uregulowanie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</li> <li>3. Zwiększanie dostępności do działań terapeutycznych dla ofiar przemocy.</li> <li>4. Inicjowanie i koordynowanie działań służb w ramach lokalnego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Obojętność społeczna wobec przemocy w rodzinie.</li> <li>2. Niechęć osób poszkodowanych do ujawniania przemocy.</li> <li>3. Niebezpieczeństwo marginalizacji i wykluczenia społecznego osób i rodzin dotkniętych przemocą.</li> <li>4. Funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy domowej.</li> <li>5. Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

Analiza SWOT pokazuje potencjał instytucjonalny (ZI, OPS, inne instytucje), kompetencyjny (służby wyszkolone, poszerzające wiedzę) i sprawczy (posiadający umiejętności posługiwania się skutecznymi metodami wsparcia i poszukiwania źródeł wsparcia). Pokazuje też pewne utarte wzorce zachowań społecznych, które ograniczają skuteczność działania. Wnioski wynikające z analizy SWOT wskazują, że aby ustalić rzeczywisty rozmiar problemu oraz wytyczyć kierunki w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie aktywność musi być skierowana zarówno na rozpoznanie zjawiska jak i wdrożenie działań naprawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych, po to, by w jak największym stopniu uświadomić zagrożenia, informować jak należy chronić rodzinę, jak przeciwdziałać niepożądanym zachowaniom społecznym i jak utrwalać wzorzec prawidłowo funkcjonującej rodziny i społeczeństwa.

W kontekście tak sformułowanych wniosków adresatami programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie będą:

- Osoby i rodziny z terenu Gminy Gościeradów doświadczające przemocy od swoich bliskich.
- Osoby wobec których istnieje prawdopodobieństwo, że są sprawcami przemocy.
- Instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Władze lokalne mające wpływ na kształtowanie warunków bezpieczeństwa dla osób doświadczających przemocy.
- Społeczność lokalna Gminy Gościeradów jako grupa mająca wpływ na kształtowanie prawidłowych postaw wobec przemocy oraz promowanie stylu życia bez przemocy.

### **III. Założenia programowe i kierunki planowanych działań.**

W celu zwiększenia skuteczności działania gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz umożliwienia sformułowania celów programu określono cztery główne założenia programowe:

1. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ustala się jako priorytetowy kierunek umożliwiający rzetelną diagnozę problemu oraz opracowanie skutecznych planów wsparcia dla osób doświadczających przemocy i podejmowanie konsekwentnych działań wobec osób stosujących przemoc.
2. Wdrożenia działań o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym i informacyjnym jako priorytet w eliminowaniu stereotypów o przemocy oraz zmianie mentalności mieszkańców w zakresie walki ze skutkami przemocy w rodzinie, co może wpłynąć na zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie. W tym obszarze zwrócono też uwagę na pomaganie osobom dotkniętym przemocą w systemie, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.



3. Zwiększenie skuteczności działań adresowanych do osób doświadczających przemocy jako warunek umożliwiający prawidłowe funkcjonowanie społeczne, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa oraz wpływu na własne życie.
4. Zwiększenie skuteczności działań adresowanych do osób stosujących przemoc jako warunek umożliwiający tym osobom zmianę dotychczasowych zachowań i stylu życia oraz ponoszenie kary za nieakceptowane zachowania wobec bliskich w rodzinie.

Na podstawie zdefiniowanych założeń określono cele Programu, a następnie wskaźniki umożliwiające monitorowanie i postęp wdrażania Programu.

#### **IV. Cele, zadania i wskaźniki realizacji programu.**

Głównym celem Programu przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy jest *„Skuteczne wsparcie osób doświadczających przemocy w rodzinach oraz umożliwienie mieszkańcom Gminy Gościeradów życia w środowisku wolnym od przemocy”*.

Osiągnięcie powyższego celu będzie możliwe poprzez realizację czterech celów szczegółowych, zdefiniowanych jako:

1. *Wzmocnienie skuteczności działań wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie.*
2. *Wzmocnienie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.*
3. *Zacieśnienie współpracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i lokalnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.*
4. *Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej mieszkańców Gminy Gościeradów wobec problemu przemocy w rodzinie.*

**Do realizacji celu numer 1** zaplanowano zadania polegające na:

- 1) podejmowaniu interwencji w ramach procedury „Niebieskie Karty” w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy,
- 2) zapewnieniu i utrzymaniu bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy poprzez opracowywanie skutecznych planów wparcia z udziałem Policji, prokuratury, kuratorów sądowych i innych służb w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- 3) zapewnieniu szybkiej ścieżki wsparcia osobom doświadczającym przemocy we współpracy z instytucjami wspierającymi ofiary przemocy w rodzinie, w tym:
  - ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
  - specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
  - domami dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży
  - ośrodkiem (punktem) interwencji kryzysowej,
  - instytucjami prowadzącymi mieszkania chronione,
- 4) prowadzeniu pracy socjalnej z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie,
- 5) tworzeniu grup wsparcia lub grup samopomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

**Do realizacji celu numer 2** zaplanowano zadania polegające na:

- 1) współpracy z przedstawicielami Policji w zakresie izolowania sprawców przemocy od osób wobec których stosują przemoc,
- 2) współpracy z Prokuraturą w zakresie rozpatrywania wniosków o podejrzenie przestępstwa i ściganie sprawców przemocy,
- 3) współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym oraz kuratorami sądowymi w zakresie umożliwiania sprawcom przemocy w rodzinie korzystania z programów korekcyjno – edukacyjnych.

**Do realizacji celu nr 3** zaplanowano zadania polegające na:

- 1) aktywnym i odpowiedzialnym uczestnictwie poszczególnych członków w pracach ZI,
- 2) utrzymaniu wysokiego poziomu profesjonalizmu poszczególnych członków ZI poprzez udział w szkoleniach ( w tym szkoleniach wewnętrznych), seminariach, konferencjach i innych formach poszerzania wiedzy i doskonalenia kompetencji niezbędnych do pracy w ZI,
- 3) nawiązaniu współpracy z podmiotami lokalnymi, zajmującymi się sprawami rozwiązywania problemów społecznych, w tym przeciwdziałania przemocy, w zakresie poszerzania oferty wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy,
- 4) podejmowaniu przez członków ZI inicjatyw i działań mających na celu prowadzenie diagnozy zjawiska przemocy na obszarze Gminy Gościeradów,
- 5) opracowywaniu corocznych sprawozdań (raportów) opisujących stan i efekty podejmowanych działań.

**Do realizacji celu nr 4** zaplanowano zadania polegające na:

- 1) inicjowaniu lokalnych kampanii społecznych propagujących prawidłowe, wolne od przemocy relacje w rodzinach,
- 2) współpracę z lokalnym przedszkolami, szkołami na poziomie podstawowym w podnoszeniu poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie w zakresie wprowadzenia do programów kształcenia dzieci i młodzieży treści na temat objawów, przyczyn i skutków przemocy w rodzinie,
- 3) prowadzeniu działań edukacji społecznej o treści uświadamiające zagrożenia płynące z przemocy w rodzinie oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinach,
- 4) współpracę z lokalnymi instytucjami typu placówki ochrony zdrowia, placówki kultury, kościoł oraz mediami na temat propagowania działań wspierających osoby doświadczające przemocy oraz promujących rodzinę jako bezpieczne środowisko wychowawcze.

Zadania niezbędne do realizacji wspomnianych wyżej celów szczegółowych mogą być w każdym czasie uzupełnione (poszerzone) o dodatkowe, których zakres będzie niezbędny do prawidłowej realizacji celów i osiągnięcia oczekiwanych efektów potwierdzających skuteczność wdrażania programu.

Wskaźniki dla poszczególnych celów zostały podzielone na dwie grupy uwzględniające cel ogólny i cele szczegółowe.

**Dla celu głównego zdefiniowano dwa zasadnicze wskaźniki** umożliwiające ocenę stopnia wdrażania zadań programowych oraz ich efektywność:

- 1) Liczbę rodzin, w których występuje problem przemocy. Wskaźnik będzie badany corocznie w oparciu o liczbę spraw prowadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Zakłada się, że ten wskaźnik będzie odzwierciedleniem działań interwencyjnych, edukacyjnych oraz profilaktycznych podejmowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie oraz środowisku lokalnym.
- 2) Liczbę osób doświadczających przemocy, wobec których zakończono procedurę „Niebieskie Karty” z powodu ustania przemocy. Wskaźnik będzie badany w oparciu o liczbę protokołów ZI z zakończenia postępowania w sprawach przemocy. Zakłada się, że wzrośnie skuteczność działań, prowadzonych na rzecz osób doświadczających przemocy, czego obrazem będzie rosnąca liczba spraw zakończonych w danym roku kalendarzowym.

Dla celów szczegółowych ustalono następujące wskaźniki porównywane w skali roku:

**Dla celu nr 1;**

- 1) liczbę osób doświadczających przemocy, którym założono „Niebieskie Karty”,
- 2) liczbę osób doświadczających przemocy, z którymi opracowano plan wsparcia w zakresie radzenia sobie z problemem przemocy,
- 3) liczbę osób doświadczających przemocy wobec których zakończono procedurę „Niebieskie Karty” z uwagi na pełną realizację planu wsparcia,
- 4) liczbę osób doświadczających przemocy, które skierowano do specjalistów w instytucjach zewnętrznych (OIK, Poradnie specjalistyczne, itp.),
- 5) liczbę osób doświadczających przemocy skierowanych do Ośrodków Wsparcia w związku z odizolowaniem od sprawcy przemocy.

**Dla celu numer 2;**

- 1) liczbę sprawców przemocy skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- 2) liczbę sprawców przemocy, którzy uczestniczyli i zakończyli udział w pełnym programie korekcyjno-edukacyjnym,
- 3) liczbę wniosków skierowanych do prokuratury o ściganie sprawców przemocy,
- 4) liczbę wszczętych postępowań o ściganie sprawców przemocy,
- 5) liczbę umorzonych postępowań wobec sprawców przemocy,
- 6) liczbę postępowań zakończonych ukaraniem sprawcy.

**Dla celu numer 3;**

- 1) liczbę członków ZI biorących aktywny udział w pracach ZI (aktywność oznacza 100% obecności na planowanych spotkaniach ZI i grup roboczych, oraz obecność usprawiedliwioną i przyjętą przez Przewodniczącego ZI),
- 2) liczbę szkoleń, konferencji, seminariów oraz innych form edukacji zewnętrznej organizowanych dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych,

- 3) liczbę konsultacji, superwizji i szkoleń wewnętrznych organizowanych dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych,
- 4) liczbę członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych biorących udział w szkoleniach, konferencjach, sympozjach i innych spotkaniach zewnętrznych o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat przeciwdziałania przemocy,
- 5) liczbę członków ZI biorących udział w konsultacjach, superwizji i szkoleniach wewnętrznych,
- 6) liczbę inicjatyw diagnostycznych (raporty, opinie jakościowe) prowadzonych przez członków ZI w zakresie identyfikacji zasięgu i skutków przemocy w rodzinach na terenie Gminy Gościeradów,

**Dla celu numer 4;**

- 1) liczbę inicjatyw informacyjno-edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych do społeczności lokalnej,
- 2) liczbę pogaderek na temat skutków przemocy w rodzinie zrealizowanych w przedszkolach i szkołach na terenie Gminy Gościeradów,
- 3) liczbę egzemplarzy rozdysponowanych ulotek i materiałów informacyjnych o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy,
- 4) liczbę innych inicjatyw prowadzonych w ramach programu na rzecz profilaktyki i edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach.

Wskaźniki będą badane w oparciu o dokumentację działań Zespołu Interdyscyplinarnego, działań Ośrodka Pomocy Społecznej w Gościeradowie oraz informacji uzyskanych od podmiotów prowadzących działania w zakresie profilaktyki przemocy, współpracujących z Zespołem Interdyscyplinarnym na poziomie Gminy i Powiatu Kraśnickiego, w tym Policji, Prokuratury, Sądu i innych.

## **V. Opis realizacji programu**

Przemoc jest zjawiskiem wymagającym działań interdyscyplinarnych. Z uwagi na fakt, iż przemocy towarzyszą alkohol, zaniedbania, kłopoty materialne, zdrowotne oraz wiele innych, prowadzenie działań wymaga zaangażowania specjalistów z różnych dziedzin oraz współpracy wielu instytucji. Przemoc w rodzinie dotyka wszystkich jej członków, także świadków przemocy, którymi często są dzieci i one również wymagają pomocy. W sytuacji przemocy w rodzinie działania muszą mieć wielowymiarowe podejście. Tylko działania interdyscyplinarne dają takie możliwości, by różne osoby i służby mogły działać w tym samym czasie, zajmując się różnymi aspektami przemocy zgodnie ze swoimi kompetencjami i zadaniami. Aby przyniosły pożądany efekt, którym będzie zmiana i zatrzymanie przemocy, działania muszą być dostosowane do potrzeb konkretnych rodzin, skoordynowane i tworzące system, który będzie oddziaływał zarówno na osobę doświadczającą przemocy jak i stosującą przemoc.

Praktyka pokazuje, że skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga podejmowania nie tylko działań interwencyjnych ale też wsparcia po interwencji. Program jest traktowany jako element lokalnego systemu wsparcia dla osób doświadczających

przemocy. Działania interdyscyplinarne umożliwiają prowadzenie spraw przez instytucje (podmioty) najbardziej kompetentne w danej dziedzinie. Każda z nich do współpracy wnosi swoją wiedzę i umiejętności, które mają istotne znaczenie dla przyjęcia najlepszej strategii w zakresie wychodzenia z przemocy i zapobiegania jej nawrotom. W „Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinach i ochrony ofiar przemocy w rodzinach w Gminie Gościeradów na lata 2021-2025” najważniejszą rolę przypisano Zespołowi Interdyscyplinarnemu, który realizuje procedurę „Niebieskie Karty”. Nie mniejsza jest także rola podmiotów, których działania są powiązane z procedurą „Niebieskie Karty” np. Policji, Prokuratury oraz Ośrodka Pomocy Społecznej, który prowadzi działania w obszarze wspierania osób doświadczających przemocy poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwa socjalnego oraz zapewnia obsługę administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego. Realizacja działań programowych będzie przypisana głównie podmiotom wchodzącym w skład Zespołu Interdyscyplinarnego, władzom Gminy oraz instytucjom współpracującym na zadach partnerskich. W przypadku konieczności zlecenia określonych zadań poza krąg wymienionych wyżej instytucji zastosowane zostaną procedury określone w obowiązujących przepisach prawa w zakresie zlecania zadań i usług, w tym przepisach o pożytku publicznym i wolontariacie oraz prawa zamówień publicznych.

Szczegółowa realizacja programu tj. celów i działań prowadzących do realizacji celów nie wymaga podejmowania dodatkowych działań formalnych typu umowy, porozumienia bądź też podejmowania działań w zakresie stanowienia lokalnych aktów prawnych. Realizacja programu wymaga jedynie zrozumienia, podziału zadań, dobrej koordynacji oraz zaangażowania poszczególnych podmiotów, którym zostaną powierzone poszczególne zadania.

Przewiduje się, że realizacja programu pozwoli na jego pełną realizację. Oczekiwane rezultaty wdrożenia programu to między innymi:

- a) ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie;
- b) podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy;
- c) rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc;
- d) integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie;
- e) rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania na problem przemocy poprzez szkolenia, konferencje, programy korekcyjno – edukacyjne, ulotki, broszury, publikacje, plakaty;
- f) podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

Rezultaty wdrożenia programu można analizować w dwóch płaszczyznach, jako korzyści:

**a) dla osób i rodzin doświadczających przemocy, do których można zaliczyć:**

- Możliwość uzyskania wieloaspektowej oferty pomocy w przezwyciężaniu trudnej sytuacji.
- Poznanie swoich mocnych i słabych stron, uzyskanie informacji zwrotnych od innych osób doświadczających problemu przemocy.
- Większy wybór osób pomagających, możliwości otwierania się na różne relacje.
- Większa samodzielność w realizacji potrzeb życiowych dzięki specjalistycznemu wsparciu.

- Lepsze rozumienie potrzeb, problemów oraz zasobów pomocnych w przezwyciężeniu trudności i poprawie swojej sytuacji.
  - Wsparcie, którego nie można byłoby osiągnąć bez odpowiedniej pomocy specjalistów.
  - Poczucie większej wartości, sprawczości oraz wpływu na własne życie.
- b) dla osób pomagających rozwiązać problem, w tym członków Zespołu Interdyscyplinarnego, do których można zaliczyć:**
- Poszerzenie diagnozy o aspekty dostrzegane przez specjalistów, zwiększenie trafności diagnozy sytuacji życiowej, możliwość weryfikacji dotychczasowego jej postrzegania.
  - Poszerzenie wiedzy o możliwości rozumienia specyfiki postępowania w innych dziedzinach pomagania.
  - Podejmowanie działań uwzględniających wieloaspektową wiedzę o kliencie zgodnie ze specjalizacją.
  - Szybkiego poznania realnych postaw i możliwości klienta oraz efektywne przewidywanie ograniczeń, barier, nowych problemów.
  - Zwiększenie skuteczności działania.
  - Poznanie mocnych i słabych stron instytucji pomagających poprzez uzyskanie informacji zwrotnych od osób objętych wsparciem oraz innych uczestników Zespołu.
  - Poznanie trudności w pracy na rzecz rozwiązywania problemów przemocy, które mogą być przezwyciężone tylko dzięki współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym.
- Zakres planowanych do realizacji zadań oraz terminy ich realizacji zostały przedstawione w wersji tabelarycznej w załączniku do Programu jako „Harmonogram wdrażania Programu”.

## **VI. Metody i techniki realizacji programu**

Do realizacji programu posłużą dwie najważniejsze metody pracy socjalnej. Pierwszą z nich jest metoda „team work”, czyli praca grupowa w zespole specjalistów. Praca w zespole specjalistów ma swoją specyfikę, ze względu na to, że tworzące zespół osoby wnoszą do grupy specjalistyczną wiedzę i kompetencje, które wynikają z ich zróżnicowanego przygotowania zawodowego. Aby praca zespołu przynosiła wymierne efekty, muszą zostać spełnione cztery warunki.

Pierwszy z nich to zdefiniowanie celów w formie konkretnych problemów do rozwiązania.

Drugim warunkiem jest swobodne wypowiadanie własnego zdania i opinii, przy zachowaniu odrębnego zdania innych członków zespołu i dążeniu do skutecznego porozumiewania się.

Trzeci warunek to maksymalne wykorzystanie doświadczenia zawodowego wszystkich członków zespołu, poprzez pełnienie konkretnych ról w zespole nakierowanym na pracę z osobami doświadczającymi przemocy lub osobami podejrzanymi o jej stosowanie.

Czwartym warunkiem jest zapewnienie możliwości oceny własnej pracy przez osoby będące członkami zespołu. Praca, aby była efektywna, wymaga nie tylko zaangażowania ale też ewaluacji – oceny i wyciągania wniosków prowadzących do jej doskonalenia.

Stosowanie metody „team work” wymaga przestrzegania pewnych zasad tj. celowości działania, współdziału osoby doświadczającej problemu w planowaniu działań na jej rzecz oraz akceptacji celów działania.

W praktycznym działaniu metoda „team work” zostanie wykorzystana przez Zespół Interdyscyplinarny, który jest inicjatorem i twórcą niniejszego Programu.

Drugą metodą, którą zostanie wykorzystana we wdrażaniu Programu będzie metoda prowadzenia indywidualnego przypadku „case work”. Metoda ta polega głównie na pomocy w rozwiązywaniu problemów osoby poprzez bezpośrednie oddziaływanie pracownika (specjalisty) na nią i jej najbliższe otoczenie. Praca metodą indywidualnego przypadku wymaga bogatej wiedzy teoretycznej z różnych dziedzin oraz doświadczenia praktycznego. Istotą prowadzenia osoby (klienta) tą metodą jest mobilizowanie i motywowanie jednostki do zmiany swojej sytuacji oraz wyposażenie jej w wiedzę i umiejętności niezbędne do samodzielnego funkcjonowania. W tym działaniu nie ma miejsca na wyręczanie osoby oraz uzależnianie osoby (klienta) od pracownika prowadzącego interwencję przeciw przemocy.

Pierwszym etapem w ramach tej metody jest diagnoza, której zadaniem ma być ujawnienie czynników powodujących zaistnienie trudnej sytuacji w życiu osoby. Etap skoncentrowany na rozpoznaniu, które prowadzi do diagnozy przypadku, polega na identyfikacji i analizie sytuacji jednostki w kontekście problemu, z którym się ona boryka. Materiał konieczny do opracowania diagnozy może pochodzić z różnych źródeł, zebrany za pomocą różnych technik i narzędzi, a dotyczy zwykle sytuacji osobistej, bytowej, zdrowotnej i społecznej. W zbieraniu danych i kompletowaniu historii przypadku należy się ograniczyć do faktów istotnych dla rozwiązania problemu. Głównym źródłem informacji powinien być sam klient, w wyjątkowych sytuacjach informacje te powinny być potwierdzone przez osoby z najbliższego otoczenia. Na podstawie zgromadzonych danych formułowane są wnioski, stanowiące o jakości diagnozy i podejmowaniu dalszych kroków z celu rozwiązania problemu przemocy w rodzinie.

Główne narzędzia do diagnozy to formularz „Niebieskie Karty” oraz wywiad rodzinny środowiskowy, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. Wywiad i obserwacja to najczęściej używane metody zbierania materiału i nimi najczęściej należy posługiwać się podczas diagnozy problemu. Po przeprowadzeniu diagnozy należy ustalić plan postępowania, określający kolejne kroki podjętej interwencji. Opracowanie planu pracy z przypadkiem powinno określać, co, kiedy i jak ma uczynić pomagający w odniesieniu do osoby, której pomaga i jego rodziny, aby uruchomić proces pomocy, rewalidacji, terapii.

Najdłuższym etapem jest prowadzenie przypadku według opracowanego planu, tzw. interwencja, wymagająca korygowania diagnozy i planu postępowania. Rzeczywista interwencja rozpoczyna się już od pierwszego kontaktu. Cele działania, w tym terapii są określone wspólnie przez ZI (grupę roboczą i osobę doświadczającą przemocy), a sposób prowadzenia przypadku wynika z potrzeb klienta. Bardzo ważnym etapem jest zakończenie interwencji. Ma ono być wyraźnym znakiem, że zespół uważa swoją dalszą aktywność za zbędną a osoba, która doświadczała przemocy jest w stanie samodzielnie funkcjonować w swoim środowisku i pełnić role społeczne.

## **VII. Budżet programu**

Program realizowany będzie w ramach środków własnych Gminy Gościeradów. Koszty, które się pojawiają w trakcie realizacji projektu będą planowane każdego roku w budżecie Gminy i planie wydatków OPS.

Praca członków zespołu interdyscyplinarnego mieści się w ramach kosztów zakładów pracy delegujących członków do pracy w ZI oraz ich obowiązków zawodowych. Spotkania ZI oraz grup roboczych nie będą pochłaniały środków finansowych w kategorii „wynagrodzenie” osobowe.

Obsługę organizacyjno – techniczną zespołu interdyscyplinarnego prowadzi Ośrodek Pomocy Społecznej w Gościeradowie. Zespół korzysta ze sprzętu komputerowego oraz lokalu OPS jako miejsca posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.

Prowadzenie szkoleń, narad, konferencji, programów edukacyjnych dla mieszkańców Gminy, zakup ulotek, plakatów, publikacji, broszur, formularzy „Niebieskie Karty” itp. oraz pobyt osób doświadczających przemocy kierowanych do Ośrodków Wsparcia finansowane będzie ze środków przeznaczonych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ewidencjonowanych w Budżecie Gminy. Limity środków finansowych na realizację Programu ustalane będą corocznie w trybie określonym dla samorządów w przepisach o finansach publicznych. Finansowanie działań Programu może także odbywać się z udziałem sponsorów oraz środków pozyskiwanych w ramach grantów i programów dofinansowywanych ze środków Unii Europejskiej.

## **VIII. Monitorowanie i ewaluacja programu**

Monitorowanie procesu wdrożenia programu odbywać się będzie w okresach rocznych, zgodnie z terminami określonymi w statystyce publicznej- adekwatnie do terminów sporządzania sprawozdań z działalności ZI oraz zadań w zakresie wdrażania Krajowego programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Informacje o realizacji przedsięwzięć programu będą gromadzone przez osobę imiennie wyznaczoną do obsługi Programu Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Gościeradowie.

Zespół Interdyscyplinarny dokona rocznej oceny postępów w realizacji programu w odniesie do wszystkich wskaźników, przedstawionych w rozdziale III celem przeprowadzenia dokładnej ewaluacji i sprawdzenia skuteczności działania Zespołu interdyscyplinarnego. Dokumentacja dotycząca wdrażania Programu przechowywana będzie w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gościeradowie.

W przypadku wystąpienia nowych okoliczności mających wpływ na kształt i treści Programu, może on być modyfikowany w trakcie realizacji, pod warunkiem zachowania formy pisemnej i procedury obowiązującej dla uchwalenia Programu.



## Podsumowanie

Przemoc jest jednym z najbardziej niepokojących zjawisk współczesnego świata, jest mechanizmem regulującym stosunki panujące między ludźmi w różnych grupach, instytucjach, środowiskach i układach społecznych. W poszukiwaniu skutecznych form przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomagania jej ofiarom angażuje się wielu profesjonalistów, organizacji pozarządowych i specjalistycznych instytucji. Nie jest to łatwe zadanie, bowiem środowisko rodzinne jest i powinno być skutecznie chronione przed ingerencjami zewnętrznymi. Zajmowanie się przemocą domową wymaga więc niezwyklej wrażliwości, wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk występujących w życiu rodzinnym, jak i szczególnej troski i rozwagi w trakcie interwencji.

Pomoc dostępna dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Gościeradów to pomoc prawna, psychologiczna oraz socjalna. Zakłada się, że wspólna praca całego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz instytucji lokalnych współpracujących w tym obszarze powinna przynosić wymierne efekty w postaci ograniczenia zjawiska przemocy domowej w rodzinach.

Wdrożenie programu oraz praca specjalistów zaangażowanych w działania programu umożliwi spojrzenie na kwestię przemocy z odmiennych perspektyw oraz ułatwi efektywne działanie w sytuacji krzywdzenia ofiar. Kluczowym aspektem działań w ramach programu jest podejście wskazujące, że **„Przemoc w rodzinie jest przestępstwem. W procesie wdrażania programu najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doświadczającej przemocy. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy”**.

## Bibliografia wykorzystana w opracowaniu Programu.

1. Sylwia Spurek, *Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Komentarz*, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2008.
2. Lipowska – Teutsch, „Wychowywać, wyleczyć, wyzwolić”, Warszawa 1998.
3. Sabina Pawlas – Czyż, Kazimiera Wódz, *Praca socjalna wobec współczesnych problemów społecznych*, Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT”, Toruń 2007.
4. Poradnik dla osób stosujących przemoc, *Godne życie bez przemocy*, Stowarzyszenie Na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia, Warszawa 2008.
5. J. Mellibruda, R. Durda, H. D. Sasal *O przemocy domowej. Poradnik dla lekarza pediatri*, PARPA, Warszawa 1998.
6. Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 2014 roku w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (MP 2014, poz.445)

**HARMONOGRAM WDRAŻANIA**  
**PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE**  
**I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE GOŚCIERADÓW NA LATA 2021-2025**

Do osiągnięcia celu głównego zaplanowano realizację czterech celów szczegółowych oraz działań, które zostały wskazane w poniższym zestawieniu.

| <i><b>Lp</b></i> | <i><b>Cel szczegółowy</b></i>                                                                   | <i><b>Zakres działań</b></i>                                                                                                                                                                                                      | <i><b>Realizator/rzy</b></i>                                                                                                        | <i><b>Termin realizacji</b></i> |
|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>1</b>         | <b><i>Wzmocnienie skuteczności działań wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie.</i></b> | Podejmowanie interwencji w ramach procedury „Niebieskie Karty” w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy                                                                                                  | Przedstawiciele Policji, OPS, GKRPA, Szkoły, służba zdrowia                                                                         | Na bieżąco                      |
|                  |                                                                                                 | Zapewnienie i utrzymanie bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy poprzez opracowywanie skutecznych planów wsparcia z udziałem Policji, prokuratury, kuratorów sądowych i innych służb w ramach procedury „Niebieskie Karty” | Członkowie ZI i grup roboczych                                                                                                      | Na bieżąco                      |
|                  |                                                                                                 | Zapewnienie szybkiej ścieżki wsparcia osobom doświadczających przemocy we współpracy z instytucjami wspierającymi osoby doświadczające przemocy w rodzinie.                                                                       | Ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,<br>Domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, OIK, mieszkania chronione | W zależności od potrzeb         |
|                  |                                                                                                 | Prowadzenie pracy socjalnej z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie.                                                                                                                                                       | Pracownicy socjalni OPS                                                                                                             | W zależności od potrzeb         |
|                  |                                                                                                 | Tworzenie grup wsparcia/grup samopomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.                                                                                                                                            | Członkowie ZI, OPS                                                                                                                  | W zależności od potrzeb         |
| <b>2</b>         | <b><i>Wzmocnienie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc</i></b>                   | Współpraca z przedstawicielami Policji w zakresie izolowania sprawców przemocy od osób wobec których stosują przemoc,                                                                                                             | Przewodniczący ZI                                                                                                                   | W zależności od potrzeb         |
|                  |                                                                                                 | Współpraca z Prokuraturą w zakresie rozpatrywania wniosków o                                                                                                                                                                      | Przewodniczący ZI,                                                                                                                  | Na bieżąco                      |

|   |                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                               |                                                                       |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
|   | <i>w rodzinie.</i>                                                                                                                                                                     | podejrzenie przestępstwa i ściganie sprawców przemocy,                                                                                                                                                                                                      |                                                               |                                                                       |
|   |                                                                                                                                                                                        | Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym oraz kuratorami sądowymi w zakresie umożliwiania sprawcom przemocy w rodzinie korzystania z programów korekcyjno – edukacyjnych.                                                           | Przewodniczący ZI, PCPR, Sąd. kuratorzy                       | Na bieżąco                                                            |
| 3 | <b>Zacieśnienie współpracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i lokalnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</b> | Aktywne i odpowiedzialnym uczestnictwie poszczególnych członków w pracach ZI,                                                                                                                                                                               | Członkowie ZI oraz grup roboczych                             | Na bieżąco                                                            |
|   |                                                                                                                                                                                        | Utrzymanie wysokiego poziomu profesjonalizmu poszczególnych członków ZI poprzez udział w szkoleniach ( w tym szkoleniach wewnętrznych), seminariach, konferencjach i innych formach poszerzania wiedzy i doskonalenia kompetencji niezbędnych do pracy w ZI | Członkowie ZI oraz grup roboczych                             | Na bieżąco                                                            |
|   |                                                                                                                                                                                        | Nawiązanie współpracy z podmiotami lokalnymi, zajmującymi się sprawami rozwiązywania problemów społecznych, w tym przeciwdziałania przemocy, w zakresie poszerzania oferty wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy.                                 | Przewodniczący ZI, członkowie ZI                              | Na bieżąco                                                            |
|   |                                                                                                                                                                                        | Podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu prowadzenie diagnozy zjawiska przemocy na obszarze Gminy Gościeradów,                                                                                                                                     | Członkowie ZI                                                 | Na bieżąco                                                            |
|   |                                                                                                                                                                                        | Opracowywanie corocznych sprawozdań (raportów) opisujących stan i efekty działań podejmowanych w ramach programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.                                                                  | Przewodniczący ZI, pracownik OPS odpowiedzialny za obsługę ZI | Styczeń 2022, Styczeń 2023, Styczeń 2024, Styczeń 2025, Styczeń 2026. |
| 4 | <b>Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej mieszkańców Gminy Gościeradów wobec problemu przemocy</b>                                                                  | Inicjowanie lokalnych kampanii społecznych propagujących prawidłowe, wolne od przemocy relacje w rodzinach.                                                                                                                                                 | Przewodniczący ZI, Członkowie ZI, władze Gminy                | Raz do roku                                                           |
|   |                                                                                                                                                                                        | Współpraca z lokalnym przedszkolami, szkołami na poziomie podstawowym w podnoszeniu poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie w zakresie                                                                                       | Przewodniczący ZI, Dyrektorzy Szkół i Przedszkoli.            | Na bieżąco                                                            |

|  |                    |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                    |             |
|--|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------|
|  | <i>w rodzinie.</i> | wprowadzenia do programów kształcenia dzieci i młodzieży treści na temat objawów, przyczyn i skutków przemocy w rodzinie                                                                                                                            |                                                                    |             |
|  |                    | Prowadzenie działań edukacji społecznej o treści uświadamiające zagrożenia płynące z przemocy w rodzinie oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinach                                                                  | Przewodniczący ZI, OPS, organizacje pozarządowe.                   | Na bieżąco  |
|  |                    | Współpraca z lokalnymi instytucjami typu placówki ochrony zdrowia, placówki kultury, kościoły oraz media na temat propagowania działań wspierających osoby doświadczające przemocy oraz promujących rodzinę jako bezpieczne środowisko wychowawcze. | Przewodniczący ZI, instytucje lokalne działające na rzecz rodziny. | Na bieżąco. |

Przewodniczący Rady  
Gminy Gościeradów

*Krzysztof Galant*